

Opgave 4 Pensioenuitkeringen

19 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het huidige vermogen van het pensioenfonds is € 456 miljard. De huidige dekkingsgraad is 89%.

Invullen in de formule voor dekkingsgraad geeft:

Dekkingsgraad =

$$\frac{\text{huidig vermogen pensioenfonds}}{\text{huidige waarde toekomstige verplichtingen pensioenfonds}} \times 100\%$$

hieruit volgt dat:

huidige waarde toekomstige verplichtingen pensioenfonds =

$$\frac{\text{huidig vermogen pensioenfonds}}{\text{dekkingsgraad}} \times 100\% =$$

$$\frac{456 \text{ miljard}}{89\%} \times 100\% = 512 \text{ miljard}$$

1

- dus het ABP komt 512 miljard – 456 miljard = € 56 miljard.

1

Opmerking

Indien de kandidaat bij de eerste deelscore uitgaat van een voldoende dekkingsgraad van 94% (482 miljard), kunnen maximale scorepunten worden toegekend.

20 maximumscore 2

- (1) kapitaaldekkingsstelsel
- (2) gedaald
- (3) verhoogd

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

21 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een verlaging van de pensioenuitkeringen betekent een daling van het inkomen van gepensioneerden/ouderen, waardoor hun bestedingen / uitgaven kunnen afnemen.

Vraag	Antwoord	Scores
22	maximumscore 2	
	Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Een verlaging van de pensioenuitkeringen zorgt voor een daling van het toekomstig inkomen van werkenden. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Hierdoor zullen werkenden kiezen om nu extra te sparen (waardoor er minder besteed gaat worden.) 	1
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> • Door de verlaging van de pensioenen gaan ouderen minder besteden, hierdoor daalt de vraag en de productie. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Werkenden worden werkloos, waardoor het inkomen daalt. Hierdoor heeft de werkzame bevolking minder te besteden. 	1
23	maximumscore 2	
	Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het uitstellen van pensioenverlagingen kan leiden tot onzekerheid over het inkomen (bij zowel werkenden als gepensioneerden) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • en bij onzekerheid over toekomstig inkomen neemt het consumentenvertrouwen af (en daarmee ook de huidige bestedingen van werkenden en gepensioneerden). 	1
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitstel van het verlagen van de pensioenuitkeringen leidt in de toekomst tot een extra verlaging van de pensioenuitkeringen / een extra premieverhoging. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Hierdoor zullen werkenden er eerder voor kiezen nu extra te sparen om deze toekomstige terugval op te vangen (waardoor er minder besteed gaat worden.) 	1
24	maximumscore 2	
	Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Bij het uitstel van verlaging van pensioenuitkeringen blijven de tekorten, die later worden gecompenseerd door uitkeringen alsnog te verlagen / premies te verhogen. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • De kosten komen zo voor rekening voor de jongere generatie en hierdoor wordt de oudere generatie ontzien. 	1
25	maximumscore 2	
	Voorbeelden van een juist antwoord zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Bij een lage rente groeit het gespaarde pensioenbedrag minder snel dan bij een hoge rente (bij gelijkblijvende pensioenpremie), en 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • dan is het beschikbare kapitaal (uit sparen en beleggen) niet voldoende om de hoogte van de pensioenen te kunnen garanderen / om de toekomstige pensioenen te kunnen betalen. 	1